

Gevalstudie doeltreffendheid subsidie Luchtkwaliteit

Deze 5-minutenversie bevat de essentie van de uitkomsten van het onderzoek naar de doeltreffendheid van de subsidie Stimulering verbetering Luchtkwaliteit van de provincie Noord-Holland.

Aanleiding

Inzicht in de doeltreffendheid van subsidies is belangrijk, maar de uitvoering van evaluaties is niet altijd eenvoudig. Dat is gebleken uit het eerder verschenen rapport 'Inzicht in doeltreffendheid van subsidies' (maart 2012) van de Randstedelijke Rekenkamer. Met een handreiking voor het evalueren van subsidies wil de Rekenkamer de provincie hierbij ondersteunen. De bouwstenen voor de handreiking zijn geleverd door evaluaties uit te voeren naar vier subsidies van de Randstedelijke provincies.

Voor Noord-Holland is gekozen voor de subsidie Luchtkwaliteit. Deze subsidie is gericht op de vermindering van de uitstoot van stikstof en fijn stof door voertuigen, vaartuigen en installaties. Het doel van deze subsidie is het verbeteren van de luchtkwaliteit. De subsidie maakt deel uit van het Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (RSL), een samenwerkingsverband dat met regionale partners tot stand is gekomen. Hierin zijn maatregelen opgenomen die moeten leiden tot het voldoen aan de Europese normen voor luchtkwaliteit. De provincie heeft € 5 miljoen beschikbaar gesteld voor de periode 2007-2012.

Vraagstelling

In hoeverre is aannemelijk dat de subsidie Luchtkwaliteit doeltreffend is en tot welke inzichten leidt dit voor de wijze waarop de doeltreffendheid van een subsidie is vast te stellen?

Conclusie

Het is aannemelijk dat de subsidie Luchtkwaliteit nauwelijks doeltreffend is geweest voor verlaging van de concentratie stikstof en fijn stof in de lucht op leefniveau. Wel zijn partijen gestimuleerd maatregelen te nemen en zijn enkele activiteiten uitgevoerd die leiden tot vermindering van uitstoot van stikstof en fijn stof door voer- en vaartuigen. De invloed hiervan op de totale emissie en de luchtkwaliteit is echter verwaarloosbaar. In onderstaand figuur zijn de resultaten van de gevalstudie naar de doeltreffendheid van de subsidie Luchtkwaliteit samengevat.

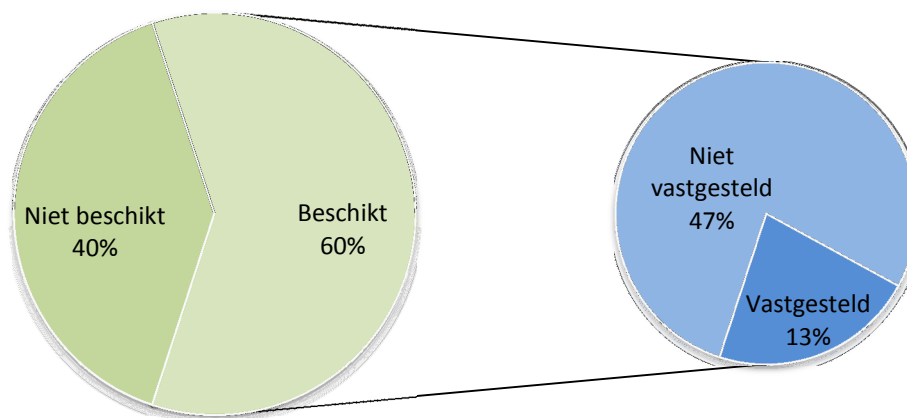

Opzet van subsidie Luchtkwaliteit

De provincie heeft € 5 miljoen beschikbaar gesteld voor de subsidie Luchtkwaliteit. Dit was een voorwaarde van het Rijk om ook te investeren in luchtkwaliteit. Met deze middelen wil de provincie lokale overheden en marktpartijen stimuleren om maatregelen te nemen die leiden tot verminderde uitstoot van stikstof en fijn stof. De omschrijving van de beoogde activiteiten is specifiek en tijdgebonden geformuleerd. Ook de beoogde prestatie, emissiereductie van stikstof en fijn stof in de provincie Noord-Holland, is specifiek en tijdgebonden geformuleerd, maar is niet meetbaar gemaakt. Het doel van de subsidie, het verbeteren van de luchtkwaliteit, is specifiek en tijdgebonden geformuleerd. Het is echter niet meetbaar gemaakt, omdat de provincie niet aangeeft welke verbetering moet plaatsvinden als gevolg van deze subsidie.

Werking van subsidie Luchtkwaliteit

Slechts 60% (circa € 3 mln.) van het totale subsidiebedrag van € 5 miljoen is beschikbaar in de periode 2007-2011. Er wordt na 2011 geen tender meer opengesteld om het resterende bedrag nog beschikbaar te stellen. De overige € 2 mln. wordt niet meer besteed aan de subsidie Luchtkwaliteit, maar wordt waarschijnlijk gericht ingezet op knelpunten in Noord-Holland waar de luchtkwaliteit niet aan de normen voldoet. Voor 13% van het totale subsidiebedrag is de subsidie vastgesteld en zijn de activiteiten uitgevoerd (stand tot juni 2012). Voor 47% van het totale subsidiebedrag zijn subsidies wel beschikbaar, maar deze zijn nog niet vastgesteld.

Met betrekking tot de behaalde prestatie concludeert de Rekenkamer dat een jaarlijkse emissiereductie is bereikt van 5.927 kg stikstof en 247 kg fijn stof, wat relatief weinig is ten opzichte van de totale emissie van wegverkeer in de provincie Noord-Holland. Doordat daarbij de emissie van het wegverkeer een beperkte invloed heeft op de totale concentratie stikstof en fijn stof in Noord-Holland is de bijdrage van de subsidie aan het verbeteren van de luchtkwaliteit marginaal. De invloed van de subsidie op verbetering van de luchtkwaliteit is verwaarloosbaar en leidt daarmee niet tot verbetering van de luchtkwaliteit.

Meer informatie

Dit onderzoek heeft geresulteerd in het rapport *Gevalstudie doeltreffendheid subsidie Luchtkwaliteit*. Deze gevalstudie heeft in combinatie met de gevalstudies van de drie andere Randstedelijke provincies geleid tot meerdere aandachtspunten voor de wijze waarop de doeltreffendheid van een subsidie is vast te stellen. Deze zijn opgenomen in de handreiking. De rapporten en de handreiking vindt u op onze website <http://www.randstedelijke-rekenkamer.nl>. Voor meer informatie kunt u zich wenden tot Gerth Molenaar, molenaar@randstedelijke-rekenkamer.nl, tel. (020) 58 18 585.